

# Slatki dogovori: spoznaje iz istraživanja *sugardating* odnosa

Korina Pintarić

Filozofski fakultet u Zagrebu

Odsjek za psihologiju

ORCID: 0009-0006-0700-433X

## Sažetak

*Sugardating* opisuje odnose koji uključuju stariju osobu, najčešće muškarca, s većom financijskom moći (engl. *sugar daddy*) koja daje novčanu naknadu mlađoj osobi, najčešće ženi (engl. *sugar baby*), u zamjenu za zajedničko druženje. Partneri se razlikuju u svojoj motivaciji za *sugardating* – mlade djevojke dominantno su motivirane financijskom koristi, a stariji muškarci smatraju da im *sugardating* omogućuje stvaranje odnosa s partnericama van vlastite lige i zadovoljava potrebu za vezom. Oba partnera navode zajedničko druženje, transparentnost dogovora i mentorstvo starijega iskusnijeg muškarca kao prednosti odnosa, a kao nedostatke najčešće predstavljaju sigurnosne i interpersonalne brige. U postojećoj literaturi problematična je usporedba *sugardating* odnosa s tradicionalnim oblicima seksualnog rada s jedne strane i konvencionalnih romantičnih odnosa s druge strane. Konsenzus ne postoji, a izgleda da se *sugardating* odnosi isprepliću između više poznatih koncepata: *hookup* kulture (praksa neobveznih, najčešće seksualnih susreta), izlazaka dogovorenih na *dating* aplikacijama, seksualnog rada i spojeva uz naknadu, dok istovremeno dijele određene karakteristike s konvencionalnim vezama. Percepcija moći unutar tih odnosa ne odnosi se isključivo na financijsku, već i na moć koju partner ima u donošenju odluka. Sudionici navode da doživljavaju stigmatizaciju, a distanciranje *sugardatinga* od tradicionalne prostitucije dominantan je način nošenja sa stigmom. Konačno, navedeni su metodološki nedostaci postojećih istraživanja i smjernice za buduća.

Ključne riječi: motivacija za *sugardating*, percepcija moći, seksualni rad, stigma, transakcijski odnosi

## Uvod

Prema pregledu izvješća o *online* spojevima nove romantične veze započinju na internetu više nego na bilo koji drugi način (osim upoznavanja preko prijatelja), a stavovi prema internetskim spojevima nikada nisu bili pozitivniji (Finkel i sur., 2012). Za razliku od prijašnjih generacija, odrasli samci danas, osobito oni koji žive u velikim gradskim središtima,

imaju naizgled beskrajan izbor potencijalnih romantičnih i seksualnih partnera dostupnih na društvenim mrežama, pomoću algoritama svojih pametnih telefona (Hobbs i sur., 2016). Brandon Wade, diplomirani student na Massachusetts institutu za tehnologiju, stvorio je 2006. *SeekingArrangement.com* radi sklapanja, danas popularnih, „slatkih dogovora“, a ta se web-stranica i danas koristi pod skraćenim nazivom *Seeking* (Seeking.com, 2025).

*Sugardating* se odnosi na dogovor (ili vezu) koji uključuje starijega muškarca (engl. *sugar daddy*, dalje u tekstu: starija osoba) koji daje novac, darove ili druge materijalne pogodnosti osobi (engl. *sugar baby*, dalje u tekstu: mlađa osoba) koja je obično mlađa i konvencionalno atraktivna žena (Nayar, 2017). Starija osoba može biti i drugoga roda, jednako kao i mlađa, te odnosi ne moraju biti isključivo heteroseksualni, no istraživanja koja se bave takvim varijacijama rjeđa su (Metcalf i sur., 2023). Većina raspoložive literature bavi se konvencionalnim određenjem *sugardatinga* jer je takvo određenje tipično (Nayar, 2017). Iz same definicije odnosa očituje se nužnost transakcijske prirode: norma su u takvim vezama provođenje vremena zajedno i uključivanje u dogovorenu seksualnu aktivnost u zamjenu za dogovoreni džeparac ili darove (npr. putovanje, kupovina) koji se daju mlađoj osobi (Mixon, 2019). Iako su starije osobe te koje imaju financijske resurse i plaćaju mlađe osobe za druženje s njima, važno je istaknuti kako mlađe osobe smatraju da imaju mogućnost ulaska i izlaska iz dogovora kada god to požele (Nayar, 2017). Dogovori obično započinju kompenzacijom „plaćanja po susretu“ (engl. *pay per meet*, PPM), kada mlađa osoba prima naknade nakon svakoga susreta, a nakon što se dogovor uspostavi, utvrđuje se tjedna ili mjesečna naknada (Upadhyay, 2021). Nalazi sugeriraju da kako povjerenje među stranama s vremenom raste, tako raste i naknada (Metcalf i sur., 2023).

U kontekstu zajedničkog provođenja vremena važno je istaknuti da, iako je *sugardating* bez seksualnog odnosa u manjini, takav odnos ipak postoji, a *sugardating* odnosi sami po sebi ne podrazumijevaju nužno seksualne transakcije (Upadhyay, 2021; Gunnarsson i Strid, 2022). Upravo su razlikovanje *sugardatinga* i tradicionalne prostitucije, javno prihvaćanje te vrste odnosa, moć i prisila u *sugardatingu* te povezanost sa seksualnim zdravljem neke od najčešće istraživanih tema iz toga područja (Metcalf i sur., 2023).

Cilj je ovoga rada objasniti koncept *sugardatinga* – njegove potencijalne prednosti i nedostatke, motivaciju koja je u pozadini osnivanja odnosa, odnose moći i nošenje sa stigmom, a poseban je naglasak u radu na razumijevanju spornosti oko klasifikacije „slatkih dogovora“ koja je sveprisutna u postojećoj literaturi.

## Motivacija: Zašto ljudi stupaju u *sugardating* odnose?

Metcalf i suradnici (2023) proveli su istraživanje o *sugardatingu* na području SAD-a i Kanade, a sudjelovalo je 77 dobrovoljaca koji su imali profile na *sugardating web*-stranicama, gdje im je poslana poruka za sudjelovanje. Istraživanje je uključivalo ljude različitih seksualnih orijentacija, no većina (oko 60 %) uzorka svoju je seksualnu orijentaciju opisalo kao heteroseksualnu. Nadalje, 45 od 77 sudionika bile su mlađe osobe (42 žene i tri muškarca; prosječna dob od 29 godina) koji su se značajno razlikovali u dobi od preostala 32 sudionika s većom financijskom moći (28 muškaraca, tri žene i jedna nebinarna osoba; prosječna dob od 48 godina). Anketa se sastojala od različitih upitnika koji su uključivali procjene percepcije moći, percipiranu stigmatu i prihvaćanje tradicionalnih rodni uloga te pitanja otvorenog tipa u kojima su od interesa bile sljedeće teme: (1) što je sudionike motiviralo da započnu te odnose, (2) što je dogovor uključivao, (3) percipirane prednosti, (4) nedostaci slatkih dogovora, (5) koliko su moć imali u svom dogovoru (u usporedbi s njihovim partnerom) i (6) pojedinosti o vrsti naknade u odnosu. Osim toga, sudionici su opisali jesu li poduzeli mjere opreza kako bi se osigurali prilikom susreta sa svojim partnerima. Dakle, kao što je navedeno u opisu sadržaja pitanja otvorenog tipa, autore je, između ostalog, zanimalo i kvalitativno istražiti motive u podlozi osnivanja tih odnosa. U opisanom istraživanju navode se dvije glavne teme u okviru motivacije za „slatkim dogovorima“: novčana naknada (iz percepcije mlađih osoba) i veza s osobom van vlastite lige (iz percepcije starijih osoba; Metcalfe i sur., 2023). Te nalaze podupire i Upadhyay (2021), koja ističe da su gotovo sve mlađe osobe za stupanje u takve odnose bile motivirane financijskim poticajima u obliku naknada. Pojedini istraživači ističu i sve veću pojavu studentica iz razvijenih zemalja koje sudjeluju u seks-industriji radi plaćanja svoga obrazovanja (Deil-Amen, 2011). Ti bi se nalazi mogli povezati i s motivacijom studentica za stvaranje profila na *sugardating* stranicama. Relativno velik dio mladih žena upisanih na skupa sveučilišta pridružuje se *web*-stranicama kao što je *SeekingArrangement.com* (danas preimenovana u već spomenutu stranicu *Seeking*) kako bi financirale svoje studiranje, što se u literaturi naziva oblikom ulaganja u ljudski kapital (Mixon, 2019; Seeking.com, 2025). Palomeque Recio (2021) proveo je polustrukturirane intervju sa 7 sveučilišnih studentica u Ujedinjenom Kraljevstvu (koje su ujedno bile i mlađe osobe u *sugardating* odnosu) o čimbenicima koji su utjecali na njihovu odluku o stvaranju profila na *sugardating* stranicama. Pet sudionica pronađeno je na društvenim mrežama, konkretno u grupama za podršku ženama. Ostale dvije sudionice koje

su pristale na intervjuiranje prikupljene su metodom snježne grude – regrutirane sudionice dale su imena drugih potencijalnih sudionica koje se onda kontaktiralo u vezi s istraživanjem. Ta metoda uzorkovanja često se koristi kada je ciljnu populaciju teško pronaći, kao što je slučaj s osobama koje sklapaju „slatke dogovore“. Intervjuirane sudionice sustavno su opisivale nedostatak ekonomskog kapitala za pokrivanje osnovnih troškova (stanarine, računa ili hrane) kao kritični čimbenik, unatoč tomu što su neke imale pomoć roditelja u sufinanciranju troškova, a većina je dobila i pravo na studentski kredit (Palomeque Recio, 2021). Takav pogled na *sugardating* približava ga svojevrsnom obliku posla koji dovodi do zarade i ekonomske stabilnosti. Ipak, nedostatak financijskih sredstava i želja za njima nisu bili jedini motivi za izbor stupanja u *sugardating* odnose. Zapaženi su i drugi čimbenici, poput očekivanja zabave, stjecanja simboličkog kapitala i predviđanja o uživanju u vrhunskom životnom stilu (Palomeque Recio, 2021). To je u skladu i s odgovorima u pitanjima otvorenoga tipa u istraživanju koje su proveli Metcalfe i suradnici (2023). Naime, uz financijske želje i potrebe, pojedine mlađe osobe izjavljuju da sudjelovanje u toj vrsti odnosa zadovoljava višestruke potrebe, a ne samo financijske, dok su neki sudionici među motivima naveli i privlačnost prema starijim muškarcima te želju da se osjećaju cijenjenima i razmaženima u odnosu sa svojim partnerom (Metcalfe i sur., 2023).

Motivacija se iz perspektive starijih osoba, naravno, razlikuje. Oni navode da im plaćanje „slatkih dogovora“ osigurava intimne razgovore s mladim i lijepim društvom te dobivanje pažnje koju inače možda ne bi dobili (Metcalfe i sur., 2023). Odnosno, omogućuje im izlaske s mladim ženama izvan njihove lige. Upadhyay (2021) je provela kvalitativno istraživanje o prednostima i privlačnosti kulture *sugardatinga* na području SAD-a. Naime, napravivši profil mlađe osobe na *Seeking.Arangement.com*, pronašla je 108 sudionika koji su bili starije osobe, a napravivši profil starije osobe, pronašla je 90 sudionica (mlađe osobe). Analiza je obavljena na temelju javnih, svima dostupnih informacija o njihovim profilima (anonimnost je u analizi očuvana), konkretno na temelju sekcije „O meni“ i „Što tražim?“. Osim toga, proučavala je i rasprave na *sugardating* forumu. Uočila je kako pojedine starije osobe ističu da traže više od same seksualne intimnosti – bili su u potrazi za kemijom, vezom i druženjem. Nadalje, motivacija koju su navodile starije osobe, ali i poneke mlađe osobe, odnosi se na promatranje *sugardating* odnosa kao prilike za mentorstvo mladih žena (Upadhyay, 2021; Metcalfe i sur., 2023). Nayar (2017) je provela još jedno istraživanje o prirodi slatkih dogovora na području SAD-a. Sakupila je i kvalitativno analizirala više od 5000 komentara ispod pet najaktivnijih objava na *sugardating online* blogu u razdoblju od pet

godina. Pregledavala je objave u periodu od 2008. do 2012. godine i za svaku je godinu izabrala one koje su imale najviše komentara. U svom istraživanju iznosi da su starije osobe, čini se, bile svjesne da su neke od partnerica zainteresirane za savjetnike i stoga su uživale pomažući im da ostvare svoj potencijal kroz mentorstvo. U prilog tomu idu i nalazi da su se starije osobe povremeno pozicionirale kao dobronamjerni mentori u „slatkim dogovorima“ u kojima su uživali pomažući u oblikovanju mlade osobe, povremeno pružajući priliku za pomoć u drugim područjima njihova života (Metcalf i sur., 2023).

### Dvije strane medalje: dobre i loše strane *sugardatinga*

Metcalf i suradnici (2023), u već opisanom istraživanju, na temelju odgovora u pitanjima otvorenoga tipa proučavali su i prednosti i nedostatke iz perspektive mlađih i starijih osoba. Oba partnera kao prednost ističu zajedničko provođenje vremena i uživanje u zajedničkim aktivnostima koje blisko podsjećaju na tradicionalne veze: gledanje TV-a, izlasci u muzeje, restorane, na zabave i u šetnje (Metcalf i sur., 2023). Nadalje, oba su partnera izrazila zahvalnost za transparentnost svojih dogovora i izbjegavanje trivijalnih i nesigurnih aspekata tradicionalnih veza. Bili su otvoreni oko svojih očekivanja i to je omogućilo ugodno iskustvo za obje strane jer nije bilo nagađanja i neodređenosti u odnosu (Metcalf i sur., 2023). Dakle, iako uživaju u pojedinim aktivnostima karakterističnima za tradicionalne veze, zanimljivo je da se *sugardatingom* pokušavaju donekle udaljiti od njih. Takvo razgraničenje od tradicionalnih veza u skladu je i s podacima na *Sugardaddy.com*, gdje se navode prednosti *sugardatinga* koje uključuju iskren i transparentan odnos bez potrebe za vezanjem te doživljaj prihvaćanja i strpljenja (Sugardaddy.com, 2025). Sve je to rijetko viđeno u tradicionalnim vezama u kojima može biti teško uskladiti odnos s jedne strane te vlastite želje i profesionalne ciljeve s druge (Sugardaddy.com, 2025). Dakle, vidljivo je da *sugardating* stranice svojim korisnicima predstavljaju „slatke dogovore“ kao nepovršnu, no istovremeno opušteniju i zabavniju alternativu u odnosu na konvencionalne veze, a izjave samih korisnika o vlastitim iskustvima pokazuju da se „slatki dogovori“ jednako doživljavaju i u praksi.

Sudionici navode dvije glavne teme u kontekstu percipiranih loših strana *sugardating* odnosa, a to su sigurnosne brige i interpersonalne brige (Metcalf i sur., 2023). Sigurnosna zabrinutost obično je sadržavala dvije podteme: mlađe osobe izražavale su zabrinutost za svoju fizičku sigurnost, a starije su osobe bile zabrinute za sigurnost svog ugleda i ugleda

svoje obitelji ili da su na neki način prevarene u odnosu. Mlađe su osobe prvenstveno prijavile niz sigurnosnih problema, kao što je mogućnost da budu fizički povrijeđene, no većina je primijetila da su se te sigurnosne brige i sigurnosne mjere smanjile kako se razvijalo povjerenje unutar dogovora. Druga percipirana loša strana *sugardatinga* vezana je uz interpersonalne brige – starije osobe brinu i o iskrenosti odnosa s obzirom na njegovu transakcijsku prirodu. S druge strane, mlađe osobe nisu izrazile zabrinutost zbog površnosti dogovora, niti su tu osobinu prijavile kao nedostatak odnosa (Metcalf i sur., 2023). Ta razlika u zabrinutosti o površnosti veze može proizaći iz različitih motiva za sudjelovanje u „slatkim dogovorima“. Naime, mlađe osobe ne trebaju dovoditi u pitanje privlačnost koju starije osobe osjećaju prema njima jer inače ne bi dobivale novčanu naknadu. S druge strane, starije osobe izjavljuju da im dogovori dopuštaju spojeve izvan svoje lige, pretpostavljajući stoga da njihova partnerica vjerojatno ne bi stupila u odnos s njima bez novčane naknade, a to dovodi u pitanje razinu uzajamne intimnosti i veze koju traže od svoje partnerice (Metcalf i sur., 2023). Osim navedenoga, zanimljiv je podatak koji Upadhyay (2021) navodi u svome istraživanju koje je ranije opisano u ovome radu, a taj podatak može se povezati s potencijalnim rizicima *sugardatinga*. Prilikom stvaranja vlastitoga profila radi prikupljanja sudionika na *SeekingArrangement.com* autorica nije rabila pravo korisničko ime, a navodi da je to u skladu s upozorenjem na samoj *web*-stranici, prema kojem treba biti na oprezu i ne otkrivati svoje stvarno ime radi vlastite sigurnosti. Dakle, i same *web*-stranice kojima je cilj privući što više novih korisnika obvezane su navesti sigurnosna upozorenja o otvaranju profila, što ukazuje na to da sigurnosne brige koje navode i mlađe i starije osobe nisu beznačajne. One proizlaze iz stvarnih rizika kojima su se korisnici spremni izložiti (makar su i sami oko toga zabrinuti) u onome trenutku kada se prijave na *sugardating* stranice. Iako stranice za sklapanje „slatkih dogovora“ ne promiču otkrivanje osobnih podataka s ciljem zaštite privatnosti, temeljna briga o kojoj mlađe osobe izvještavaju nije vezana uz otkrivanje njihova stvarnog identiteta, već je vezana uz njihovu fizičku sigurnost (Upadhyay 2021; Metcalf i sur., 2023). Samo postavljanje lažnog imena na svome profilu možda smanjuje rizik od pronalaska korisnikove kućne adrese, obitelji i drugih osobnih podataka, no ono ne može zaštititi od glavnoga rizika kojem se nužno korisnici moraju izložiti – sastancima uživo. Stoga opisana zabrinutost mlađih osoba nije iznenađujuća s obzirom na to da se nalaze sa starijim muškarcem kojeg nikada nisu upoznale, a ne znaju mu ni ime – dakle, nešto što je zaštitni čimbenik za privatnost osobe u *online* svijetu potencijalno postaje rizični čimbenik za sigurnost osobe u stvarnom svijetu.

Kao što je opisano dalje u tekstu, postoji snažna tendencija da osobe koje stupaju u takve odnose oštro odijele *sugardating* od bilo kojeg oblika prostitucije (Upadhyay, 2021). Nadalje, analiziranjem već opisanih prednosti *sugardatinga* u istraživanju koje su proveli Metcalfe i suradnici (2023) uočljivo je da dolazi do nerealno rijetkog komentiranja seksualnih odnosa ili umanjivanja njihova značaja, za koje se zna da su velikom većinom sastavni dio „slatkih dogovora“. Nisu korisnici jedini koji se snažno odupiru poistovjećivanju takvih odnosa sa seks-industrijom – *sugardating* stranice potpuno izbjegavaju spominjanje njihova seksualnog aspekta te ih pokušavaju predstaviti kao zabavne, uzajamno ugodne i korisne odnose pune poštovanja (Sugardaddy.com, 2025). Tako, primjerice, na *Sugardaddy.com* (2025) možemo pronaći i objave u kojima autori umanjuju i samu transakcijsku prirodu „slatkih dogovora“, a kao ključno za razvoj kvalitetna *sugardating* odnosa navodi se razvitak emocionalne inteligencije u odnosu. Ta bi pojava mogla biti problematična i prikriti potencijalne dobre, ali i loše strane sudjelovanja u „slatkim dogovorima“. Naime, prirodno se postavlja pitanje je li seksualni užitak možda jedna od vodećih prednosti takvih odnosa, pa možda čak i veća od nekih prednosti navedenih u literaturi. Ipak, o tome se namjerno ne govori, kako se ne bi stekla neželjena slika prirode odnosa s obzirom na stigmatu koju mlađe i starije osobe doživljavaju (Metcalfe i sur., 2023). S druge strane, osjećaju li se korisnici (konkretno, mlađe osobe) primorani sudjelovati u seksualnim odnosima ako su oni dio uvjeta postavljenih pri sklapanju dogovora? Moguće je da mlađe osobe sklapaju dogovore bez iskrene seksualne želje, ali na seksualne odnose ipak pristaju jer ih većina starijih partnera zahtijeva. Takva kognitivna disonanca (koja potencijalno nastaje u mlađih osoba kao posljedica neravnoteže između onoga što zapravo osjećaju i misle te onoga što rade kako bi zaradile novac) onda bi bila velik nedostatak *sugardatinga* i njegove, većinski prisutne, seksualno-transakcijske prirode. U budućim bi istraživanjima, primjerice, bilo zanimljivo ispitati postoji li razlika između starijih i mlađih osoba u procjenama seksualnog užitka u odnosu. S obzirom na spomenuti problem moguće je da će i jedni i drugi te procjene umanjivati, no takvo umanjivanje trebalo bi biti sustavno, pa bi se razlika, ako postoji, i dalje trebala moći vidjeti.

### Klasifikacija *sugardating* odnosa: Jesu li „slatki dogovori“ oblik prostitucije?

Temeljni problem u okviru definiranja prirode „slatkih dogovora“ jest nedostatak konsenzusa istraživača oko pitanja nalikuje li *sugardating* odnos tradicionalnim oblicima

seksualnog rada ili se od njih razlikuje. U materijalnom smislu neoliberalno restrukturiranje, koje usmjerava pogled na pojedinca kao na samostalnog poduzetnika, odgovornog za vlastiti uspjeh, neovisno o društvenim okolnostima, dovelo je do povećane ekonomske nesigurnosti navodeći sve veći broj ljudi na nove načine zarađivanja novca (Mixon 2019; Palomeque Recio 2021), a granice seksualnog rada postale su nejasne (Harcourt i Donovan, 2005). Na temelju izričitog poticanja ljudi da pristupaju seksualnim odnosima i intimnosti logikom razmjene tvrdi se da je *sugardating* vrhunac komercijalizacije intimnog života (Nayar, 2017). Postavlja se pitanje: je li *sugardating* još jedna vrsta odnosa nastala u okviru seks-industrije? Odgovor, čini se, nije jednostavan niti jednoznačan.

Ograničena literatura o *sugardatingu* u razvijenijim zapadnim zemljama ne daje dovoljno informacija o tome problemu. Međutim, srodna istraživanja iz Afrike i Azije daju istraživačima korisne i usporedive nalaze (Upadhyay, 2021). Prema Oyediranu i suradnicima (2011) „slatki dogovori“ normalizirani su diljem Afrike: roditelji često potiču kćeri na sklapanje takvih odnosa koji bi na kraju mogli dovesti do braka i često savjetuju djevojke da ne osnivaju obitelj sa siromašnim muškarcem. U Aziji se proučava koncept srodan *sugardatingu*: spojevi uz naknadu (engl. *compensated dating*). Taj koncept opisuje odnose u kojima mlada žena u dvadesetima nudi društvo/prijateljstvo starijem muškarcu u zamjenu za novčanu i/ili socijalnu korist (Ueno, 2003). Mnoge djevojke spojevi uz naknadu privlače iz psiho-socijalnih razloga (primjerice, ispunjenje materijalnih želja, seksualna radoznalost, potreba za priznanjem) (Chu i Laidler, 2016). Sudjelovanje u spojevima uz naknadu nije oblik seksualnog rada, već nova i posebna društvena i međuljudska mreža koja uključuje razmjenu visoke razine emocionalne intimnosti koja u konačnici može dovesti do (komercijalnih) seksualnih i romantičnih odnosa (Chu i Laidler, 2016). Iz toga se vidi sličnost između *sugardatinga* i spojeva uz naknadu – mlađa osoba mijenja vrijeme i druženje za neki oblik financijske naknade. Važno je istaknuti da seksualni odnos nije automatski dio „slatkih dogovora“ na zapadu, kao ni izlazaka uz naknadu na istoku (Upadhyay, 2021), što ide u prilog razlikovanju *sugardatinga* od tradicionalnog seksualnog rada. Ipak, druženje bez seksualne aktivnosti kod „slatkih dogovora“ u manjini je (Gunnarsson i Strid, 2022).

*Sugardating* se može usporediti i s *online datingom*, a čini se i da je vezan uz *hookup* kulturu (Upadhyay, 2021). Kako bi se udaljili od tradicionalnih romantičnih odnosa, osobe koje prakticiraju *sugardating*, poput mnogih drugih koje prakticiraju dogovaranje susreta *online*, postaju dio *hookup* kulture (Heldman i Wade, 2010). *Hookup* kultura kratak je seksualni susret za pojedince koji nisu romantični partneri, koji ne izlaze jedno s drugim i koji



se ne obvezuju (Garcia i sur., 2012). Taj neobvezani, kratkoročni dogovor može biti ono što privlači muškarce i žene u industriji *sugardatinga* (Upadhyay, 2021). Činjenica da su takvi susreti dio druženja za koji se u *sugardating* odnosima dobiva novčana naknada ide u prilog sličnosti *sugardatinga* i tradicionalnih oblika prostitucije.

Unutar seks-industrije, konkretno eskort industrije, poznat je pojam *girlfriend experience* (GFE) koji opisuje da su eskorti i njihovi klijenti spremni sudjelovati u seksualnom užitku uz određeni stupanj emocionalne naklonosti (Dinnin Huff, 2011). Problematično je što se na taj način gubi jasnoća granice između seksualne transakcije i romantičnog odnosa. Milrod i Monto (2012) proveli su istraživanje kako bi primarno analizirali osobine, seksualne preferencije, stavove i motivaciju muškaraca koji pronalaze žene za plaćene seksualne odnose na internetskoj stranici za prostituciju. To su ispitali mjernim instrumentom od 104 čestice koje su se odnosile na opisane konstrukte. Rekrutirali su 584 punoljetna muškarca Amerikanca s foruma na kojem se raspravlja o iskustvima u seks-industriji. Istraživanje je pokazalo da je većina sudionika tražila žene koje pružaju usluge koje oponašaju i fizičke i afektivne aspekte neplaćenih intimnih odnosa, odnosno traže GFE. Kada su upitani o tome što čini GFE, najčešće odabrana stavka bila je „ponaša se kao djevojka, a ne kao prostitutka“ (80,2 %), zatim „romantična je i nježna prema vama“ (78,5 %) te „sretna i vedra osobnost“ (75,3 %) (Milrod i Monto, 2012). Nadalje, važno je imati na umu da ne nude svi eskorti GFE, a niti ga svi klijenti žele. Slično tomu, ne pružaju sve mlađe osobe GFE, niti ga sve starije osobe žele (Upadhyay, 2021). Nayar (2017) izvještava da se osobe koje prakticiraju *sugardating* u svojim izjavama udaljuju i od tradicionalnih spojeva i od tradicionalnog seksualnog rada. U svom je istraživanju o *sugardatingu* Nayar (2017) otkrila da partneri često govore u terminima „obostrano korisnih dogovora“ kako bi preoblikovali međusobni odnos koji se često temelji na seksu u zamjenu za novac. Dakle, neke karakteristike *sugardatinga*, kao što je GFE, preklapaju se sa značajkama tipičnim za komercijalne seksualne radnice, čak i ako se osobe distanciraju od seksualnih radnica (Upadhyay, 2021).

U kontekstu opisane evolucije industrije seksa „slatki dogovori“, koje omogućavaju web-stranice, vrsta su komercijalizacije seksa, a nalaze se na raskrižju *hookup* kulture, *online datinga*, seksualnog rada i spojeva uz naknadu (Upadhyay, 2021). Takva je klasifikacija opravdana s obzirom na to da je teško jednoznačno definirati složen konstrukt poput *sugardatinga*. Iako je činjenica da većina „slatkih dogovora“ uključuje seksualne transakcijske odnose nezanemariva, ljudi koji prakticiraju tu vrstu odnosa poriču njegovo

poistovjećivanje s oblikom prostitucije, a često i naglašavaju emocionalni aspekt odnosa. Takvi podaci, iako dosljedni, trebaju se oprezno interpretirati jer dolaze upravo od korisnika *sugardating* stranica koji bi pri svojim odgovorima mogli osjećati pritisak da što više razgraniče *sugardating* od tradicionalnog seksualnog rada i prikažu te dogovore u što boljem svjetlu.

## Što sad ljubav ima s tim?

Prema Metcalfe i suradnicima (2023) *sugardating* se od konvencionalnih odnosa razlikuje po otvorenoj naknadi za dogovoreno druženje. Konvencionalne ljubavne veze obično se ne smatraju ovisnima o novčanoj ili materijalnoj naknadi, barem ne u smislu bilo kakve otvorene razmjene. Ipak, neka ponašanja i emocije karakteristične za konvencionalne veze smatraju se poželjnima i u *sugardatingu*, kao što je primarno uspostavljanje veza temeljenih na svidanju i ljubavi (Metcalfe i sur., 2023).

Već je spomenuto da su gotovo sve mlađe osobe za stupanje u takve odnose motivirane financijskim poticajima u obliku naknada, a većina starijih osoba priznala je da je tražila više od same seksualne intimnosti: bili su u potrazi za kemijom, vezom i druženjem (Upadhyay, 2021). Unatoč različitim motivima za stupanje u taj odnos, obje strane izjavljuju da istinski uživaju u zajedničkom druženju izvan same seksualne razmjene (Metcalfe i sur., 2023). Očekivano, seksualna razmjena svojstvena je tim dogovorima u gotovo svim slučajevima, no oni obično uključuju više od isključivo seksualne transakcije. Najčešće su višestruko motivirani i čini se da ih karakterizira viša razina intimnosti nego što je tipično za tradicionalne eskort usluge (Metcalfe i sur., 2023). Osim toga, ti dogovori obično traju mnogo mjeseci, u prosjeku više od godinu dana, pri čemu oba partnera u odnosu pokazuju da su zajednička druženja i izlasci, a ne samo seksualna razmjena, izuzetno važan element njihova dogovora (Metcalfe i sur., 2023).

Zanimljivo je da podaci u literaturi ukazuju na određeno udaljavanje i od tradicionalnih aspekata veze, a ne samo od ideje *sugardatinga* kao oblika prostitucije. Starije i mlađe osobe nazivaju tradicionalne veze dramatičnima te ih vide kao pune pretvaranja, samopožrtvovnog ponašanja, nereálnih očekivanja i slomljenih srca, a to sprječava ljude da zadovolje svoje potrebe i interese (Nayar, 2017). U skladu s time navode kako su iskrenost i jasna komunikacija o realnim i praktičnim ciljevima učinili „slatke dogovore“ privlačnim i

razlikovali ih od onoga za što neki tvrde da su površne ili nepošteno značajke tradicionalnih romantičnih odnosa (Upadhyay, 2021). Pri sklapanju „slatkih dogovora“ potiče se izbjegavanje negativnih strana tradicionalnih veza koje korisnici navode, a to se postiže tako da oba partnera jasno obznajuju svoje ciljeve i ograničenja već na početku odnosa kako bi definirali što točno očekuju od dogovora koji, prije svega, treba biti uzajamno koristan (Nayar, 2017). Ti nalazi dodatno otežavaju jasnu klasifikaciju „slatkih dogovora“ – iako se jasno udaljuju od ideje *sugardatinga* kao vrste seksualnog rada i pritom ističu važnost aktivnosti karakterističnih za partnere u konvencionalnim ljubavnim vezama, mlađe i starije osobe istovremeno ističu nedostatke tradicionalnih veza i transakcijsku prirodu *sugardatinga* koja je, u principu, sebična. Cilj je jasno obznajiti što žele dobiti od odnosa, što su spremni za to ponuditi, a sve radi zadovoljenja vlastitih potreba.

### Percepcija moći i dinamika *sugardating* odnosa

U tradicionalnim heteroseksualnim vezama muškarci često imaju veću moć nego žene, velikim dijelom zbog veće društvene vrijednosti, statusa i resursa koji se daju muškarcima nego ženama. Mnoge se žene upuštaju u „slatke dogovore“ zbog financijskih potreba (Palomeque Recio, 2021) i osjećaju se obveznima udovoljiti očekivanjima ili zahtjevima starije osobe (Palomeque Recio, 2021; Gunnarsson i Strid, 2022). Dakle, očekivano je da će moć većinski biti u rukama muškaraca jer su oni ti koji financiraju svoje mlađe partnerice. Takvo očekivanje opravdano je i iz evolucijske perspektive s obzirom na to da žene preferiraju muškarce višega statusa i koji posjeduju više resursa, odnosno upravo muškarce s većom financijskom moći češće biraju kao partnere (Buss, 2012). Ipak, u opisanome istraživanju, koje su proveli Metcalfe i suradnici (2023), 40 % mlađih osoba i 31 % starijih osoba izjavilo je da su mlađe osobe, osobito kad su bile mlade atraktivne žene, imale jednaku ili veću moć od partnera koji su ih financirali. Iako je bilo općepoznato da su starije osobe imale više ekonomskih sredstava i, prema tome, više moći i kontrole u tom pogledu, muškarci su često isticali da utjecaj njihova bogatstva na partnericu nije njihova odgovornost i mnogi su moć opisali kao mnogo složeniju. Moć se u istraživanju mjerila u smislu sposobnosti donošenja odluka i kontrole ishoda dogovora, a ne samo financijske moći (Metcalfe i sur., 2023). Mlađe su osobe izvijestile o posjedovanju moći u obliku sposobnosti pregovaranja o uvjetima dogovora ili njegovim promjenama. Osjećaju da su ozbiljno shvaćene te da imaju mogućnost odabira ulaska i izlaska iz dogovora kad god žele (Nayar, 2017). Tipično se muška

želja da provedu vrijeme s privlačnom mladom ženom doživljavala kao nedostatak moći (Metcalf i sur., 2023). Neke su starije osobe tvrdile da mlađe osobe imaju veću slobodu izbora od njih jer su privlačnije i da bi lako mogle otići i sklopiti novi dogovor s drugim starijim osobama. U skladu s time mlađe su osobe također izvijestile da imaju više moći od starijih osoba jer su bile poželjniji partneri u odnosu i na toj osnovi dobivale novčanu naknadu (Metcalf i sur., 2023).

Kirkeby i suradnici (2021) proveli su istraživanje kako bi dobili uvid u karakteristike „slatkih dogovora“ (konkretno, u seksualne navike i percepciju moći) te istražili razlike u dosljednosti uporabe kondoma i učestalost dijagnosticiranja spolno prenosivih bolesti između žena koje stupaju i onih koje ne stupaju u *sugardating* odnose. Na *online* platformama (*Reddit*, *Social Psychology Network*, *Survey Circle* i *Online Psychology Research*) autori su regrutirali 329 Amerikanki (prosječna dob svih sudionica iznosila je 25 godina, a nije utvrđena statistički značajna razlika na demografskim podacima između mlađih osoba i žena koje ne prakticiraju *sugardating*). Raspodjela mlađih osoba i onih žena koje ne prakticiraju *sugardating* unutar uzorka nije bila podjednaka (77 žena koje su u *sugardating* odnosima i 252 žene koje nisu), a autori navode da je to posljedica toga što je takve sudionike vrlo teško regrutirati. Sudionice su rješavale upitnik koji se sastojao od čestica koje su uključivale pitanja o *sugardating* iskustvima (ako su ih imale), čestini seksualnih odnosa s partnerom i percepciju moći u odnosu, dosljednosti u uporabi kondoma te testiranjima i dijagnosticiranju spolno prenosivih bolesti. U kontekstu promatrane dinamike moći unutar *sugardating* odnosa istraživanje koje su Kirkeby i suradnici (2021) proveli zanimljivo je jer su, između ostalog, istraživali i kako se percepcija moći unutar „slatkih dogovora“ odnosi na korištenje kondoma unutar odnosa, a to može imati korisne implikacije za spolno zdravlje i navike žena koje sklapaju „slatke dogovore“. Prema teoriji socijalne razmjene unutar ljubavnih veza osoba koja najmanje ovisi o vezi obično ima veću moć u pregovorima (Sprecher i sur., 2006). To sugerira da žene, koje ovise o resursima dobivenim u „slatkim dogovorima“, mogu biti u nepovoljnijem položaju kada je u pitanju donošenje seksualnih odluka (Kirkeby i sur., 2021). Rezultati su pokazali da se mlađe osobe najčešće doživljavaju kao da imaju relativno veću moć u svojim dogovorima, nakon čega slijedi percepcija da imaju jednaku količinu moći kao i starije osobe, a onda da su starije osobe te koje drže glavnu moć (Kirkeby i sur., 2021). Jedno od potencijalnih objašnjenja za to otkriće jest da su se mlađe osobe doživljavale kao manje emocionalno angažirane od starijih osoba i to su poistovjećivale s moći, umjesto da svoju prosudbu temelje na financijskoj ovisnosti (Kirkeby i sur., 2021). Doista, prethodna

istraživanja ukazuju na negativnu povezanost između emocionalnog ulaganja i moći u romantičnim odnosima (Sprecher i Felmlee, 1997; Sprecher i sur., 2006). Međutim, ta su istraživanja potencijalno zastarjela, pa ih treba pažljivo interpretirati. Ostali nalazi istraživanja koje su proveli Kirkeby i suradnici (2021) pokazuju pozitivnu povezanost između doživljaja vlastite moći kao veće u mladih žena i dosljednije upotrebe kondoma. Osim toga, dvostruko je vjerojatnije da će žene koje prakticiraju *sugardating* dobiti dijagnozu neke spolno prenosive bolesti u odnosu na one koje ga ne prakticiraju, ali važno je istaknuti i da je šest puta vjerojatnije da će se te žene testirati (Kirkeby i sur., 2021).

To je otkriće donekle iznenađujuće i sugerira da su subjektivne percepcije moći u odnosima koji su i intimne i transakcijske prirode složene i da još ima mnogo prostora za istraživanje o tome kako pregovori u tim odnosima funkcioniraju (Kirkeby i sur., 2021). Međutim, budući da su autori percepciju moći sudionicima predstavili kao relativan i globalan konstrukt, a nisu razlikovali različite oblike i tumačenja moći (npr. seksualne, moći pri odlučivanju, financijske, relacijske), ne mogu se izvući konačni zaključci na temelju subjektivnih interpretacija vlastite moći u *sugardating* odnosima (Kirkeby i sur., 2021). Ipak, od velike je važnosti saznanje da doživljavanje sebe kao osobe koja ima moć može pomoći u osiguravanju sigurnosti (Metcalf i sur., 2023). Konkretno, percepcija vlastite moći kao veće od one koju posjeduje starija osoba u pozitivnoj je korelaciji s poduzimanjem većih mjera opreza tijekom spolnog odnosa (Kirkeby i sur., 2021). Naravno, i sami autori navode potencijalne moderatorske učinke koji su povezani s dosljednosti uporabe kondoma, poput poznavanja rizika od spolno prenosivih bolesti, ekonomske privilegije ili motivacije za stupanje u *sugardating* odnose.

Na temelju pregleda postojećih istraživanja o dinamici moći u *sugardating* odnosima percepcija moći razlikuje se od one očekivane s obzirom na transakcijsku prirodu odnosa. Iako ni jedna strana ne poriče veću financijsku moć starijih osoba, mlađe su osobe te koje zapravo drže moć u svojim rukama jer su, kao poželjniji partneri u odnosu, imale veću ulogu u donošenju odluka (Metcalf i sur., 2023). Budući da su mlađe osobe plaćene za svoje vrijeme koje provode sa starijim osobama, one se osjećaju poželjnije i imaju veću ulogu u donošenju odluka, pa je logično da mlađe osobe doživljavaju svoju moć većom od starijih osoba. Ipak, starije osobe možda traže odnos u kojem će se osjećati moćno, ne samo zbog svojih financijskih resursa već i zato što imaju priliku financijski udovoljiti željama mlade i njima privlačne partnerice. To sugerira da njihova moć proizlazi iz specifične dinamike odnosa, a ne samo iz činjenice da raspolažu većim financijskim sredstvima, što se u literaturi

često ističe kao jedini izvor njihove moći. Stoga je problem definiranja dinamike moći kod „slatkih dogovora“ u tome što nalazi istraživanja ne govore nužno o stvarnom odnosu moći, već samo o doživljaju te moći, što je vrlo subjektivno. Osim toga, u literaturi se navodi privlačnost mlade žene i strah starijega muškarca da će ga ona napustiti radi novog muškarca kao elementi koji potencijalno umanjuju moć starije osobe, no takva generalizacija ne mora uvijek biti točna: mlađe osobe mogu starije osobe smatrati jednako privlačnima (Metcalf i sur., 2023).

## Stigma i nošenje s njom

Već je spomenuto da su neke mlađe i starije osobe tvrdile da emocionalna intimnost i aspekti spojeva koji su karakteristični za tradicionalne veze u njihovim dogovorima razlikuju te dogovore od profesionalnoga seksualnog rada (Gunnarsson i Strid, 2022; Nayar, 2017; Upadhyay, 2021). Ipak, postoje neki dokazi koji upućuju na to da su osobe koje prakticiraju *sugardating* podložne istoj uznemirujućoj stigmi koju doživljavaju tradicionalni seksualni radnici (Benoit i sur., 2018). Metcalfe i suradnici (2023) u svome su istraživanju pretpostavili da će percipirana stigma koju doživljavaju mlade žene u *sugardating* odnosu biti veća od percipirane stigme koju doživljavaju starije osobe. S obzirom na to da se za žene, u skladu s tradicionalnim heteroseksualnim ulogama, ističe poželjnost monogamije i naglasak je na potrazi za romantikom i emocionalnom vezom (Wiederman, 2005), takva je pretpostavka sasvim logična. Ipak, rezultati istraživanja pokazuju da nije bilo statistički značajne razlike između partnera u percipiranoj stigmi koju doživljavaju (Metcalf i sur., 2023). Sudionici su izjavili zabrinutost da će im se suditi, da bi njihov društveni status mogao biti narušen ili da bi otkrivanje da su sudjelovali u „slatkim dogovorima“ imalo ozbiljne negativne društvene posljedice (Metcalf i sur., 2023). Većina starijih osoba koje su bile zabrinute za svoj društveni status navela je da ulaže mnogo napora da bude diskretna, poput korištenja opcija brzog biranja na svojim mobitelima i izbjegavanja mjesta na kojima bi mogla biti prepoznata (Metcalf i sur., 2023).

U već opisanom istraživanju Upadhyay (2021) je kvalitativno analizirala postojeće *sugardating* profile na području SAD-a te navodi da je 15 % starijih osoba na svome profilu otkrilo da su u braku. Dok uobičajeni moralni kompas često uvjerava ljude u braku da se ne upuštaju u izvanbračnu aferu, drugima to može pružiti uzbuđenje. U konačnici, imati izvanbračnu aferu ili, u ovome kontekstu, povremenu vezu koja uključuje neki oblik

ekonomske transakcije ne odstupa samo od normativno prihvaćenog ponašanja već je i ozbiljno stigmatizirano (Upadhyay, 2021). Većina korisnika *sugardating* stranica zatražilo je diskreciju u dogovorima koje sklapaju. U nekim su slučajevima mlađe osobe tražile diskreciju jer su bile studenti i nisu htjele riskirati svoje buduće poslove i reputaciju ili su htjele izbjeći mogućnost da njihovi prijatelji i članovi obitelji otkriju njihovu uključenost (Upadhyay, 2021).

Nošenje korisnika *sugardating* stranica s doživljavanom stigmom uglavnom se sastojalo od odvajanja sebe i samih *sugardating* odnosa od tradicionalnih oblika seksualnog rada (Upadhyay, 2021). Većina mladih žena koje su sklapale „slatke dogovore“ inzistirale su na tome da nisu seksualne radnice i navode da su ih muškarci koji su dogovore sveli na isključivo plaćanje seksualnih usluga učinili da se osjećaju kao prostitutke ili eskort osobe (Upadhyay, 2021). U prilog tome, istraživanje koje je provela Nayar (2017) pokazalo je da mlađe osobe inzistiraju na tome da nisu profesionalne seksualne radnice i žale se na starije osobe koje zanemaruju emocionalne aspekte odnosa. S druge strane, starije se osobe također ograđuju od ideje da je *sugardating* oblik seksualnog rada naglašavajući svoju sklonost davanju darova/novca odvojeno od seksualnog odnosa radi izbjegavanja misli o tome kako plaćaju seksualnu uslugu (Nayar, 2017).

Ni na pitanje nošenja sa stigmom oko *sugardatinga* odgovor nije jasno definiran. Na *web*-forumu *Reddit* rasprava o tome treba li takve odnose smatrati prostitucijom opsežna je (Reddit, 2025). Iako neke mlađe osobe na forumu svjedoče da se upuštaju u seksualne odnose, one ne žele da ih se uspoređuje sa seksualnim radnicama (Lam, 2020). Primjerice, jedna korisnica *Reddita* navodi kako *sugardating* nikako nije oblik prostitucije te ističe da se seksualni odnosi ne podrazumijevaju, već se u njih stupa samo kada ona to zaista želi (Reddit, 2025). Međutim, postoje neke iznimke od pravila: neke se od mladih žena u *sugardating* industriji otvorenije uspoređuju sa seksualnim radnicama i/ili prostitutkama, a neke se time i ponose (Lam, 2020; Gunnarsson i Strid, 2022). Korisnica *Reddita* (ujedno i mlađa osoba u *sugardating* odnosu) koja zagovara taperspektivu ističe kako je, ušavši u svijet *sugardatinga*, ubrzo shvatila da biti dio takvog odnosa znači biti prostitutka (iako nije na ulici u potrazi za muškarcima, i dalje je plaćena za seksualne odnose), a to saznanje u njoj budi osjećaj ponosa (Reddit, 2025). Na temelju tih komentara uočljivo je da osobe koje nemaju problem usporediti se sa seksualnim radnicama ne smatraju seksualni rad problematičnim i jasnije prihvaćaju kako *sugardating* odnosi zaista većinom uključuju novčanu naknadu za izlazak sa starijim muškarcem koji završava ili se isključivo sastoji od seksualnog odnosa – njihova kognitivna

disonanca između stava i ponašanja potencijalno nije izražena. Ipak, dok se neke mlađe osobe ponose, druge izrazito vrijeđa ideja da obnašaju ulogu seksualne radnice te na ideju seksualnih odnosa više gledaju kao na nešto što imaju pravo prihvatiti ili odbiti (ovisno o njihovoj želji), a ne na dio dogovora koji se podrazumijeva samo zato što su za njega plaćene. Takva razlika potencijalno proizlazi iz drugačijih načina postizanja osjećaja samovrijednosti – neke mlađe osobe grade vlastito samopoštovanje na temelju vanjskih potvrda (u obliku novčane naknade za pruženi seksualni odnos), dok druge odbijaju povezivati „slatke dogovore“ i plaćene seksualne odnose jer im ideja prodavanja tijela nije prihvatljiva te im umanjuje osjećaj vlastite vrijednosti.

U kontekstu nošenja korisnika *sugardatinga* sa stigmom korisno je razmotriti još jedno istraživanje koje se bavilo ispitivanjem stupnjem prihvaćenosti ideje *sugardatinga* u mladim pojedincima, jer time posredno dobivamo sliku o njihovoj potencijalnoj spremnosti na tu vrstu odnosa. Birkás i suradnici (2020) proveli su *online* istraživanje o *sugardatingu* na 319 mađarskih sudionika između 18 i 28 godina. Kao glavni mjerni instrument osmislili su skalu koja mjeri stupanj prihvaćanja *sugardating* odnosa sa starijom osobom u mladim pojedincima (*Acceptance of sugar relationships in young women and men scale; ASR-YWMS*) koju su onda i rabili u tome istraživanju. Nalazi su pokazali da mladi muškarci, u odnosu na mlade žene, imaju pozitivniji stav prema *sugardatingu*. Taj nalaz djeluje iznenađujuće jer, razmišljajući o *sugardating* odnosima, većinom razmatramo heteroseksualni odnos između mlade žene i starijega muškarca. Nadalje, iz evolucijske perspektive muškarci nastoje maksimalno povećati broj seksualnih partnerica jer im to omogućava reproduktivni uspjeh, dok maksimiziranje broja seksualnih partnera ne povećava ženski reproduktivni uspjeh (Buss i Schmitt, 1993, prema Birkás i sur., 2020). Stoga nalaz da mladim muškarcima više nego mladim ženama odgovara ideja da ih starija osoba plaća nije u skladu ni s evolucijskim gledištem. Mogući je razlog takvih nalaza činjenica da autori nisu provjeravali seksualnu orijentaciju sudionika (pretpostavljajući da je većina bila heteroseksualne orijentacije) ili su žene, zbog osjećaja srama da ih se ne povezuje s tradicionalno ženskom ulogom prostitutke, bile suzdržanije u svojim procjenama. Korisno bi bilo provesti isto istraživanje na starijim pojedincima i doznati razlikuju li se i u kojem smjeru njihove procjene prihvatljivosti odnosa u kojem oni kao starije osobe plaćaju mlade za zajedničko provođenje vremena.

Metodološki nedostaci istraživanja o *sugardating* odnosima



Iako su informacije na temelju postojeće literature korisne, a s obzirom na veliko međusobno preklapanje nalaza između različitih istraživanja i nezanemarive, važno je istaknuti nedostatke raspoložive literature o *sugardating* odnosima. Velik je problem u tim istraživanjima prikupljanje podataka na reprezentativnom uzorku s obzirom na to da je ciljna populacija snažno stigmatizirana i skrivena iza svojih *online* profila. Većina istraživača podatke je prikupila na sljedeći način: sami bi otvorili profil na *sugardating* stranicama ili bi na pogodne *online* platforme objavili poziv za sudjelovanje u istraživanju, a zatim bi prikupili sudionike koji su bili voljni ispuniti ankete, upitnike ili pitanja otvorenog tipa u vezi s problemom koji su za istraživače bili od interesa. Intervjui, koji bi omogućili dublje razumijevanje *sugardating* odnosa, rjeđe su se provodili i najčešće s malim brojem sudionika.

Takva metodologija ima nekoliko većih nedostataka. Prvenstveno, budući da je to uzorak dobrovoljaca, činjenica da su svi sudionici sustavno bili slični oko otvorenosti i želje da se izjasne o svom *sugardating* iskustvu posljedično je mogla i usmjeriti dobivene nalaze, posebice one o doživljavanju stigme i nošenju s njom. Nadalje, korišteni mjerni instrumenti (većinom upitnici s česticama za koje se odgovor ili procjena daje na skali ili se neki od ponuđenih odgovora zaokružuje) uvijek nose s sobom potencijalni problem društvene poželjnosti i iskrenosti pri odgovaranju, a oko pitanja o motivaciji za stupanjem u *sugardating* odnose moguća je i pristranost u prisjećanju. Taj problem nije lako riješiti jer, ako želimo analizirati stvarne motive za sklapanje „slatkih dogovora“, potrebno je ispitati one sudionike koji su se tek pridružili *sugardating* stranicama. Međutim, takvim sudionicima nedostaje iskustva u *sugardatingu*, što bi otežalo odgovore na druga važna pitanja koja zanimaju autore. Također, pitanja otvorenog tipa mogla su biti problem u smislu interpretacije odgovora sudionika, ali i problem nemogućnosti kvalitetnog iskorištavanja tih odgovora ako je razumijevanje sudionika bilo loše. Konačno, svi zaključci o konceptu *sugardatinga* donose se isključivo na temelju interpretacija i odgovora onih koji sudjeluju u takvim odnosima, a takve subjektivne percepcije neizbježno su pristrane. Iako je donošenje potpuno objektivnih saznanja u ovome području nemoguće, korisno bi bilo, primjerice, potražiti sudionike koji su ranije imali *sugardating* odnose, a sad ih više nemaju. Na taj način u istraživanje o konstruktivnosti *sugardatinga* unosimo novu perspektivu koja može rezultirati dodatnim spoznajama u proučavanju *sugardatinga*.

## Zaključak

U ovome radu pružen je pregled spoznaja o motivaciji u pozadini sklapanja „slatkih dogovora“ te percipiranim prednostima i nedostacima tih odnosa. Potreba mladih osoba za financijskim sredstvima, a onda i posljedično novčana naknada koju dobivaju navode se kao glavni motiv i prednost. S druge strane, pregledom postojeće literature dobiva se dojam da su motivi starijih osoba za stupanje u transakcijske odnose nešto manje površni – oni tragaju za iskrenom povezanošću i druženjem. Iako je logično da se motivi mladih i starijih osoba razlikuju, motivi i povlastice stupanja u *sugardating* odnose potencijalno su iskrivljeni spomenutom pristranosti u prisjećanju, a u slučaju starijih osoba i potencijalno povezani s opisanim nošenjem sa stigmom. Jednoznačan zaključak o klasifikaciji *sugardatinga* na temelju postojeće literature nije moguće donijeti, već se *sugardating* odnosi isprepliću između više poznatih koncepata: *hookup* kulture, *online datinga*, seksualnog rada i spojeva uz naknadu, a pri tom dijele nezanemarive sličnosti s konvencionalnim oblicima partnerskih odnosa. Sami korisnici *sugardating* stranica većinom se udaljuju od ideje da se radi o obliku seksualnog rada i na taj se način većinom pokušavaju nositi sa stigmom koju doživljaju. Suprotno očekivanjima većine istraživača, starije i mlađe osobe često su percipirale da su upravo mlađe osobe te koje imaju veću moć u *sugardating* odnosima.

Iako postoje neki radovi, poput onoga čiji su autori Metcalfe i suradnici (2023), koji su proučavali *sugardating* odnose u okviru drugih seksualnosti i rodnih identifikacija, takvi su radovi još uvijek značajno u manjini pa bi u budućim istraživanjima trebalo dodatno proširiti istraživanje toga koncepta izvan konvencionalnih okvira, jer generalizacija *sugardating* odnosa na isključivo heteroseksualne odnose između starijega muškarca i mlađe žene danas definitivno nije opravdana. Nadalje, ne postoji literatura koja se dotakla mentalnoga zdravlja pojedinaca u *sugardating* odnosima i potencijalnog utjecaja psihičkoga stanja ili problema na stupanje u „slatke dogovore“. Bilo bi korisno provesti međukulturalna istraživanja jer je *sugardating* široko rasprostranjen fenomen, a istraživanja su najčešće oštro podijeljena na ona u SAD-u, Europi ili na Istoku, što daje problem generalizacije dobivenih nalaza. S obzirom na to da je sklapanje „slatkih dogovora“ karakteristično i za hrvatsko područje, a postoje i hrvatske internetske stranice za slatke dogovore, bilo bi korisno istražiti i koncept *sugardatinga* na našim prostorima. To bi, ipak, potencijalno bilo izazovnije za provesti s obzirom na manju „popularnost“ toga koncepta na Balkanu, a onda i još izraženiju stigmatizaciju koja je, kao što smo vidjeli, univerzalno vezana uz „slatke dogovore“. Konačno, s obzirom na rastući broj radova i istraživanja o temi *sugardatinga* u posljednjih desetak godina ovaj pregledni rad ističe značaj za razumijevanjem toga složenog fenomena

koji je definitivno trenutno prepoznat, a nedvojbeno će, u današnjem svijetu gdje granice sve više blijede, a sve postaje lako dostupno, tek dobiti potrebnu pažnju.

## Literatura

- Benoit, C., Jansson, S. M., Smith, M. i Flagg, J. (2018). Prostitution Stigma and Its Effect on the Working Conditions, Personal Lives, and Health of Sex Workers. *Journal of Sex Research*, 55(4-5), 457–471. <https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1393652>
- Birkás, B., Meskó N., Zsidó A. N., Ipolyi D. i Láng A. (2020). Providing sexual companionship for resources: Development, validation, and personality correlates of the Acceptance of Sugar Relationships in Young Women and Men Scale (ASR-YWMS). *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01135>
- Buss, D.M. (2012). *Evolucijska psihologija: Nova znanost o umu*. Naklada Slap.
- Chu, C. S. K. i Laidler, K. J. (2016). Becoming a male client of compensated dating. *Deviant Behaviour*, 37(1), 47-65. <https://doi.org/10.1080/01639625.2014.983007>
- Deil-Amen, R. (2011). Socio-Academic Integrative Moments: Rethinking Academic and Social Integration among Two-Year College Students in Career-Related Programs. *The Journal of Higher Education*, 82(1), 54–91. <https://doi.org/10.1080/00221546.2011.11779085>
- Finkel, E. J., Eastwick, P. W., Karney, B. R., Reis, H. T., i Sprecher, S. (2012). Online Dating: A Critical Analysis From the Perspective of Psychological Science. *Psychological Science in the Public Interest*, 13(1), 3-66. <https://doi.org/10.1177/1529100612436522>
- Garcia, J. R., Reiber, C., Massey, S. G. i Merriwether, A. M. (2012). Sexual Hookup Culture: A Review. *Review of general psychology : journal of Division 1, of the American Psychological Association*, 16(2), 161–176. <https://doi.org/10.1037/a0027911>
- Gunnarsson, L. i Strid, S. (2022). Chemistry or Service? Sugar Daddies' (Re)quest for Mutuality within the Confines of Commercial Exchange. *Journal of Sex Research*, 59(3), 309–320. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1952155>
- Harcourt, C. i Donovan, B. (2005). The many faces of sex work. *Sexually Transmitted Infections*, 81(3), 201–206. <https://doi.org/10.1136/sti.2004.012468>
- Heldman, C. i Wade, L. (2010). Hook-up culture: Setting a new research agenda. *Sexuality Research and Social Policy*, 7(4), 323-333. <https://doi.org/10.1007/s13178-010-0024-z>
- Hobbs, M., Owen, S. i Gerber, L. (2016). Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology*, 53(2), 271-284. <https://doi.org/10.1177/1440783316662718>
- Dinnin Huff, A. (2011). Buying the girlfriend experience: An exploration of the consumption experiences of male customers of escorts. *Research in Consumer Behavior*, 111-126. [https://doi.org/10.1108/s0885-2111\(2011\)0000013010](https://doi.org/10.1108/s0885-2111(2011)0000013010)
- Kirkeby, K. M., Lehmler, J. J. i Marks, M. J. (2021). Sugar Dating, Perceptions of Power, and Condom Use: Comparing the Sexual Health Risk Behaviours of Sugar Dating to Non-Sugar Dating Women. *The Journal of Sex Research*, 59(6), 731–741. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1962782>
- Lam, R. (2020). Don't Sugarcoat It: An Analysis of Sugar Dating Culture on Reddit. U *A Closer Look in Unusual Times: Criminological Perspectives from Crim 862* (str. 97-108).

- McLeod, S. (24.1.2024.). Maslow's Hierarchy of Needs. Simply Psychology. <https://www.simplypsychology.org/maslow.html>
- Metcalf, K. B., Cormier, L. A., Lacroix, P. J. i O'Sullivan, L. F. (2023). "I Was Worshiped and in Control": Sugar Arrangements Involving Transactional Sex from the Perspective of Both Sugar Babies and Sugar Benefactors. *The Journal of Sex Research*, 61(7), 1013–1025. <https://doi.org/10.1080/00224499.2023.2293888>
- Milrod, C. i Monto, M. A. (2012). The Hobbyist and the Girlfriend Experience: Behaviors and Preferences of Male Customers of Internet Sexual Service Providers. *Deviant Behavior*, 33(10), 792–810. <https://doi.org/10.1080/01639625.2012.707502>
- Mixon, F. G. (2019). Sugar daddy u: human capital investment and the university-based supply of 'romantic arrangements.' *Applied Economics*, 51(9), 956–971. <https://doi.org/10.1080/00036846.2018.1524129>
- Nayar, K. I. (2017). Sweetening the deal: dating for compensation in the digital age. *Journal of Gender Studies*, 26(3), 335–346. <https://doi.org/10.1080/09589236.2016.1273101>
- Oyediran, A., K., Odutolu, O. i A.O., A. (2011). Intergenerational sexual relationship in Nigeria: Implications for negotiating safe sexual practices. U Letamo, G. (Ed.), *Social and Psychological Aspects of HIV/AIDS and their Ramifications* (str. 49-72). IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/19518>
- Palomeque Recio, R. (2021). 'I have bills to pay!' Sugar dating in British higher education institutions. *Gender and Education*, 34(5), 545–560. <https://doi.org/10.1080/09540253.2021.1971161>
- Reddit - Heart of the Internet | Reddit.com. (2025). <https://www.reddit.com/r/sugarlifestyleforum/?rdt=43911>
- Seeking - Join Free | Originally at SeekingArrangement.com. (2025). <https://www.seeking.com/>
- Sprecher, S. i Felmlee, D. (1997). The balance of power in romantic heterosexual couples over time from "his" and "her" perspectives. *Sex Roles*, 37(5/6), 361–379. <https://doi.org/10.1023/A:1025601423031>
- Sprecher, S., Schmeeckle, M. i Felmlee, D. (2006). The principle of least interest: Inequality in emotional involvement in romantic relationships. *Journal of Family Issues*, 27(9), 1255–1280. <https://doi.org/10.1177%2F0192513X06289215>
- Sugar Daddy Dating App & website | SugarDaddy.com. (2025). <https://sah/www.sugardaddy.com/>
- Ueno, C. (2003). Self-determination on sexuality? Commercialization of sex among teenage girls in Japan. *1. Inter-Asia Cultural Studies*, 4(2), 317–324. <https://doi.org/10.1080/1464937032000113060>
- Upadhyay, S. (2021). Sugaring: Understanding the World of Sugar Daddies and Sugar Babies. *The Journal of Sex Research*, 58(6), 775–784. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1867700>
- Wiederman, M. W. (2005). The Gendered Nature of Sexual Scripts. *The Family Journal*, 13(4), 496-502. <https://doi.org/10.1177/1066480705278729>

## Abstract

Sugardating refers to relationships involving an older individual with greater financial power (a *sugar daddy*) who provides financial compensation to a younger person (a *sugar baby*) in exchange

for companionship. Their motivations for engaging in sugardating differ: young women are primarily motivated by financial gain, while older men view sugardating as an opportunity to date *above their league* and satisfy their need for companionship. Both partners emphasize companionship, transparency in agreements, and mentorship from the older, more experienced man as benefits of sugardating. Common drawbacks include concerns related to safety and interpersonal issues. Existing literature faces challenges when comparing sugardating relationships to traditional forms of sex work and conventional romantic relationships. There is no consensus; sugardating relationships appear to intersect with several well-known concepts, including *hookup* culture, online dating, sex work, and compensated dating, while also sharing certain characteristics with conventional relationships. The perception of power within these relationships is not solely financial but also involves the influence each partner has in the decision-making process. Participants report experiencing stigmatization, and distancing sugardating from traditional prostitution is the predominant method of coping with this stigma. Finally, methodological shortcomings in existing research and suggestions for future studies are highlighted.

Keywords: motivation for sugardating, power perception, sex work, stigma, sugardating, transactional relationships